

Реалізація оновленого змісту освіти дітей з особливими потребами:
початкова ланка: навчально-методичний посібник

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

**РЕАЛІЗАЦІЯ ОНОВЛЕНОГО ЗМІСТУ
ОСВІТИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ:
ПОЧАТКОВА ЛАНКА**

Навчально-методичний посібник

УДК 376-056.2/.3-053.5]/011/33
ББК
Р31

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Інституту спеціальної педагогіки
НАПН України (протокол № 5 від 24.04.2014)

За редакцією:

Засенка В.В., Колупаєвої А.А., Макачук Н.О., Шинкаренко В.І.

Авторський колектив:

Н.Б. Адамюк, Л.Є. Андрусишина, О.О. Базилевська, Л.І. Бартенєва, Г.О. Блеч,
І.І. Босенко, Л.В. Борщевська, Л.С. Вавіна, А.М. Висоцька, І.В. Гладченко,
І.М. Гудим, Е.А. Далілавічюте, М.М. Єфименко, В.М. Ільяна, В.В. Жук, В.В. Засенко,
Л.В. Коваль, А.А. Колупаєва, Н.І. Королько, Т.О. Куценко, О.М. Легкий,
В.В. Литвинова, С.В. Литовченко, І.П. Логвінова, І.В. Луценко, Н.О. Макачук,
Н.Л. Максименко, **Г.М. Мерсіянова**, А.В. Міненко, Л.А. Нафікова,
І.В. Недозим, І.М. Омельченко, І.М. Омелянович, С.О. Покутнева,
Л.І. Прохоренко, Ю.В. Рібцун, І.Д. Риндер, О.М. Рубан, Т.В. Сак, Т.В. Скрипник,
О.М. Таранченко, С.В. Трикоз, Л.І. Трофименко, О.Ф. Федоренко, Л.О. Ханзерук,
О.В. Чеботарьова, К.А. Шапочка, В.М. Шевченко, Б.Г. Шеремет, Н.А. Ярмола

Рецензенти:

О.В. Мамічева - доктор психологічних наук, професор, декан
дефектологічного факультету Державного вищого навчального закладу
“Донбаський державний педагогічний університет”

І.М. Родименко - кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри
педагогічної освіти Дніпропетровського обласного Інституту післядипломної
педагогічної освіти

О.М. Павлюченко - вчитель вищої категорії, директор школи-інтернату №26
м. Києва

- Р31 Реалізація оновленого змісту освіти дітей з особливими потребами: початкова
ланка: Навчально-методичний посібник / Н.Б. Адамюк, Л.Є. Андрусишина,
О.О. Базилевська та ін.; НАПН України, Ін-т спец. педагогіки; За ред. В.В. Засенка,
А.А. Колупаєвої, Н.О. Макачук, В.І. Шинкаренко. – Київ: , 2014. – 336 с.

ISBN

У навчально-методичному посібнику представлено інновації, що торкнулися змісту
освіти дітей з особливими потребами, та визначено стратегії його реалізації відповідно
до положень Державного стандарту початкової загальної освіти та проекту Концепції
Національної стандартної класифікації освіти в Україні. У посібнику, зміст якого
відображає тенденції реформування та модернізації освіти, йдеться про особливості
й найефективніші умови засвоєння учнями з особливими потребами знань, умінь та
навичок у комплексі з корекційно-відновлювальною роботою, що сприяє зростанню
потенціалу особистості.

Адресовано вчителям і вихователям спеціальних загальноосвітніх закладів,
корекційним педагогам, вченим, викладачам, студентам.

УДК 376-056.2/.3-053.5]/011/33
ББК

ISBN

© В. В. Засенко,
А. А. Колупаєва,
Н. О. Макачук,
В. І. Шинкаренко
2014

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ I. ІННОВАЦІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	3
1.1. Специфіка структурування змісту початкової освіти.....	7
1.2. Інклюзивний підхід в освіті.....	19
1.3. Білінгвальний підхід в реалізації змісту освіти дітей глухих та зі зниженим слухом.....	32
РОЗДІЛ II. НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ ЗОРУ	
2.1. Специфіка реалізації змісту початкової загальної освіти дітей сліпих та зі зниженим зором.....	37
2.2. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів сліпих та зі зниженим зором.....	40
РОЗДІЛ III. НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ	
3.1. Специфіка структури та змістового наповнення освітніх галузей.....	72
3.2. Стандартизація змісту мовної освіти дітей глухих та зі зниженим слухом.....	74
3.3. Корекційно-розвиткова складова: розвиток слухового сприймання та формування вимови.....	77
3.4. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів глухих та зі зниженим слухом.....	81
РОЗДІЛ IV. НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ТЯЖКИМИ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ	
4.1. Психолінгвістичний підхід в оновленні змісту освіти дітей з тяжкими порушеннями мовлення.....	114
4.2. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з тяжкими порушеннями мовлення.....	116
РОЗДІЛ V. НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ ОПОРНО- РУХОВОГО АПАРАТА	
5.1. Особливості стандартизації змісту освіти молодших школярів із порушеннями опорно-рухового апарата.....	152
5.2. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з порушеннями опорно-рухового апарата.....	158
РОЗДІЛ VI. НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ	
6.1. Специфіка структури та змістового наповнення освітніх галузей.....	200

6.2. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів із затримкою психічного розвитку.....	203
РОЗДІЛ VII. НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ РОЗУМОВОГО РОЗВИТКУ	
7.1. Специфіка стандартизації початкової загальної освіти дітей з порушеннями розумового розвитку	239
7.2. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з розумовою відсталістю.....	240
РОЗДІЛ VIII. ЗМІСТ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ ДІТЕЙ З АУТИЗМОМ В СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ	
8.1. Характеристика стану освіти дітей з аутизмом в навчальних закладах.....	278
8.2. Особливості психічної організації дітей з аутизмом.....	279
8.3. Методичні засади корекційно-розвиткових занять з дітьми з аутизмом.....	280
НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ПОЧАТКОВОЇ ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	305
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	315
ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК.....	328